

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **A.K.**,
skazanego z art. 178a § 4 k.k. i in,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 20 listopada 2024 r.,
kasacji obrońcy,
od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu
z dnia 18 kwietnia 2024 r., sygn. akt II Ka 38/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Stalowej Woli
z dnia 10 listopada 2023 r., sygn. akt II K 25/21,

- 1) uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Tarnobrzegu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2) nakazuje zwrot A.K. uiszczonej opłaty kasacyjnej.**

Jerzy Grubba

Włodzimierz Wróbel

Waldemar Płóciennik

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 10 listopada 2023 r. (sygn. akt II K 25/21) A.K. został uznany winnym przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z art. 178a § 4 k.k., za które wymierzono mu karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 18 kwietnia 2024 r. (sygn. akt II Ka 38/24).

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł obrońca skazanego, podnosząc wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., albowiem w składzie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu zasiadała sędzia X.Y., powołana na podstawie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa podjętej w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. i zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw. Skarżący zarzucił nadto rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 433 § 1 k.p.k. (wskazując na kilka aspektów, jego zdaniem rażąco wadliwej kontroli odwoławczej).

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się zasadna z uwagi na stwierdzenie wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, wskazanej przez skarżącego. Wobec tego nie było konieczności rozpoznawania pozostałych, merytorycznych zarzutów kasacji.

W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., w sprawie I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22) zakcentowano kluczową dla procesu nominacyjnego okoliczność, tj. że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1.

W uchwale tej wskazano także, że należy mieć na względzie stopniowalność kryteriów doboru do sądów różnego rzędu, gdyż surowsze są wymagania w stosunku do sędziów ubiegających się o awans do sądów, które znajdują się wyżej w strukturze sądownictwa, co prowadzi to konieczności oceny w ramach testu niezawisłości konkretnego sędziego takich okoliczności, jak równoczesność (lub zbliżony czas) uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury, jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, porównanie osiągnięć zawodowych kandydata z doświadczeniem zawodowym i poparciem środowiska dla kontrkandydatów oraz to, czy kandydat w ogóle miał kontrkandydata do awansu, czy też był jedyną osobą, która wzięła udział w danym konkursie. Nadto dodatkowo zwrócić w ocenie niezależności sądu *in concreto*, czy w jego składzie uczestniczyli sędziowie, którzy brali aktywny udział we wspieraniu wszelkich „reform” wymiaru sprawiedliwości po roku 2015 i utożsamiali się z wyrażanymi przez ówczesnie rządzących kierunkami zmian.

Tak też należy ocenić karierę sędziego X.Y.. Jeszcze jako Sędzia Sądu Rejonowego w N., została w dniu 27 czerwca 2018 r. powołana przez Ministra Sprawiedliwości do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie po uzyskaniu pozytywnej opinii KRS. Następnie z dniem 11 lipca 2019 r. została przez Ministra Sprawiedliwości powołana na stanowisko wiceprezesa Sądu Rejonowego w N. na okres 4 lat. Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą z dnia 14 października 2022 r. nr [...] zarekomendowała Sędzię X.Y. do powołania na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w T. i na podstawie tej uchwały Prezydent postanowieniem z dnia 17 stycznia 2023 r. powołał ją do tego Sądu.

W toku konstituowania się nowej Krajowej Rady Sądownictwa w następstwie bezprawnego przerwania ustawą konstytucyjnej kadencji dotychczasowej Rady, Sędzia X.Y. udzieliła poparcia R.P., a następnie na drugą kadencję Ł.P. oraz R.P.. Uczyniła to pomimo publicznie dostępnych informacji o udziale byłego wiceministra sprawiedliwości oraz R.P. tzw. aferze „hejterskiej”, w której osoby związane z Ministerstwem Sprawiedliwości starały się zdeprecjonować sędziów niepoddających się presji władzy wykonawczej i stosujących w swoim orzecznictwie regulacje

konstytucyjne i konwencyjne. Nadto poparcia tego udzieliła, gdy w obrocie prawnym funkcjonowały już jednoznaczne w swej wymowie orzeczenia trybunałów międzynarodowych, co do kryzysu praworządności w Polsce i w tym zakresie nie było już żadnych wątpliwości co do niekonstytucyjnego i sprzecznego z prawem międzynarodowym sposobu wyboru kandydatów na sędziów przez ówczesną KRS.

Na podkreślenie w powyższym kontekście zasługuje także okoliczność, że to właśnie podpisy Ł.P. znajdują się zarówno na powołaniu do sądu dyscyplinarnego, jak i na stanowisko wiceprezesa Sądu Rejonowego w N.. Taka konfiguracja czasowa nasuwa u obserwatorów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości jednoznacznie negatywne podejrzania. A mianowicie uzasadnia pogląd, że poparcie do KRS miało być związane z będącymi w gestii Ministra Sprawiedliwości uprzednimi awansami w strukturze sądownictwa (a także w aspekcie finansowym; chociażby na dodatki związane z łączeniem kilku funkcji). Ponadto KRS w składzie z sędziami, których poparła Sędzia X.Y. miała decydować o jej awansie do Sądu Okręgowego.

Powyższe przekonuje, że uwzględniając kryteria wskazane w cytowanej wcześniej uchwale I KZP 2/22 dla oceny braku spełnienia wymogu bezstronności sądu zostały w niniejszej sprawie wypełnione. Awanse i jednoznaczne poparcie „reform” wymiaru sprawiedliwości, z politycznym przejęciem KRS na czele jednoznacznie negatywnie rzutują na ocenę postawy i integralności Sędzi X.Y. Przyjmowanie z rąk Ministra Sprawiedliwości awansów, w czasie gdy w opinii publicznej, ale także przede wszystkim w środowisku sędziowskim funkcjonowało jasne przekonanie, że nowa KRS wraz z następującymi zmianami w ustawie o ustroju sądów powszechnych mają na celu przekazanie kontroli nad sądownictwem w ręce Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego. Postawa Sędzi X.Y. zasługuje na negatywną ocenę.

Zauważalne powiązania z organami wykonawczymi oraz akceptacja działań niezgodnych z prawem, które nastąpiły w ramach tak zwanych reform sądowych po 2015 roku, prowadzą do istotnego dysonansu. Sąd, który z założenia powinien być niezależny i obiektywny, nie może opierać swojego miejsca w hierarchii wymiaru sprawiedliwości na bliskich, nieweryfikowanych związkach z organami władzy wykonawczej lub ustawodawczej. Gdy staje się jasne dla każdego obserwatora

wymiaru sprawiedliwości, że rozwój kariery sędziowskiej jest uwarunkowany zgodnością działań sędziego z oczekiwaniami władzy, nie jest możliwe jednoczesne utrzymanie przekonania, że podczas sprawowania funkcji orzeczniczych, te zależności nie mają znaczenia.

Należało wobec powyższego orzec jak w sentencji.

Jerzy Grubba

Włodzimierz Wróbel

Waldemar Płóciennik

[WB]

[a.ł]